

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Forretningsfører Sparekasseb. Ridder
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Avertissementsprisen er pr. Pettitline
for Inserater paa Forsiden 15 Øre.
Almindelige Annonceer 1. Gang 10 Øre
etterfølgende Gange 5 Øre.

Nr. 211

Fredag den 12 Oktober 1917

5te Aarg.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
trykkes i et Antal af mindst 1600 Exempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Allinge.
Sandvig, Olsker, Rutske, Rø og Klemensker.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
har den største Udbredelse i Nordre Herred
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
optager gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

„Nord-Bornholms Ugeblad“
udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvaarlig.

Naar Skyerne spredes.

Af Søren Magnus.

—o—

Thøger stod i Karlekammerets
Dør og holdt Øje med Køkkendø-
ren, og da saa Husbonds Kirsten
kom ud og gik om bag Loen, saa
slentrede Thøger samme Vej.

„Naa, Kirsten, hvad sagde saa
du Fa'er?“ spurgte han, da han
naaede hende.

Kirsten saa ned og vilde helst
ikke svare, men saa begyndte hun:
„Kan jeg ikke blive fri for at
sige det, Thøger?“

„Jo, saamænd kan du saa, min
Pige, for jeg ved det jo alligevel
nok! Vi har jo begge været forbered-
t paa det!“

Kirsten sukkede. „Det er skam-
meligt af Fa'er“, sagde hun saa,
„naar nu han dog ved, hvor meget
vi to holder af hinanden.“

Thøger tog hendes Haand. „Hol-
der du da alligevel af mig?“ spurgte
han med et Smil.

„Om jeg gør!“ sagde hun og
saa op, men slog hurtigt Øjnene
ned igen for hans straalende Blik.

„Det ved du jo da ellers godt,
Thøger.“

„Og nu har din Fa'er naturligvis
helt slaaet Haanden af os?“ spurgte
han.

„Fa'er siger dig op til Novem-
ber!“ Der var Graad i Kirstens
Stemme.

„Ja, saa! Og du?“

„Jeg skal sendes paa Højskole
— med det samme! Midt i Skole-
tiden, Thøger! Maaske allerede i
Morgen!“

„Ser man det! Saadan lige med
det samme! Men hvad Grund gav
egenlig din Fa'er, Kirsten? Jeg
synes ellers, han har været tilfreds
med mit Arbejde.“

„Han sagde, at du —“
„Naa —?“
„Havde ingen Penge!“ Kirsten
blev rød, men saa alligevel op, da
Thøger begyndte at nynne.

„Tænkte det nok, Kirsten! Tænkte
det nok!“ mumlede han.

„Og jeg selv fik ikke en eneste
Øre, hvis jeg — hvis jeg alligevel
—!“ Nu græd Kirsten for Alvor,
saa Thøger blev helt forvirret.

„Naa; naa“, trøstede han, „endnu
er der da ikke noget at græde for.“

„Saa, det synes du ikke! Jeg

skal sendes bort i Morgen, og du
staar uden Plads til November! Og
saa er der ikke noget at græde for!“
Kirsten stortudede ligefrem. „Havde
vi saa endda bare saa mange Penge
at vi kunde købe os et lille Hus-
mandssted, men —“

„Kunde du da nøjes med det,
Kirsten?“

„Men hvad kan det nytte, om
jeg baade kunde og vilde, Thøger?
Det hjælper jo dog ikke“ — nu
kunde hun næsten ikke tale for
Graad —, „for vi maa jo da være
glade, om bare du nu ikke kommer
til at staa uden Plads!“

„Aa, saa slemt bliver det vel
heller ikke!“

Hun syntes, han lo, men det var
for mørkt til, at hun rigtigt kunde
se hans Ansigt. Saa saa hun frem
for sig, hvor Skyerne spredtes i Ho-
risonten, og hviskede: „Aa, Thøger,
bare vi dog kunde stikke af fra det
hele!“

„Vilde du virkelig, Kirsten? Hvis
jeg nu havde et Sted, jeg kunde
bringe dig hen?“

„Ja, hvis bare du var med, Thø-
ger!“ Der kom et lille Smil frem
mellem Taarerne, men saa slog
hun med Nakken og udbrød: „Nej,
hvad hjælper dog al den Snak! Vi
spilder jo bare Tiden, for i Virke-
ligheden er vi jo begge lige fat-
tige!“

„Du er da i hvert Fald, Kirsten,
den rige Sognefogeds Datter!“ lo
han.

„Nej“, sagde hun alvorligt, „ikke
naar jeg holder mig til dig; det
har Fa'er sagt mig tydeligt nok!
Og Fa'er holder Ord!“

„Tror du ogsaa, han gør det,
Kirsten, den Dag, vi to sidder som
Ejere af Sallinggaarden — du ved
den, jeg har omtalt langt ovre i
Jylland? Tror du, Kirsten?“

„Aa, Snak!“ udbrød hun og
stødte den Haand bort, som i Mør-
ket blev rakt imod hende.

Men han drog hende ind til sig
og hviskede: „Da jeg saa dig i
Fjor derovre i Jylland hos din Tante,
da besluttede jeg, at jeg vilde vinde
dig, Kirsten! Men hvis jeg kom
som den rige Søn fra Sallinggaar-
den, viste jeg jo nok, jeg vilde
blive vel modtaget, og jeg vilde
hellere være sikker paa, at du holdt
af mig, og saa tog jeg Pladsen her
som Avskarl. Saa du forstaar jo
nok, at vi to bliver ikke husvilde.“

Kirsten vilde sige en hel Mængde,
men kunde ikke af Forbavselse;
da hun endelig kom lidt til sig
selv, pegede hun op, hvor Maanen
kom frem, og saa sagde hun stille:

„Thøger, nu spredes Skyerne —
ogsaa for os to!“

En agtværdig Rover.

Historien om et Ur.

—o—

Chikago er for nylig bleven over-
svømmet med Landeveisrøvere, og
Borgerne har set sig nødsagede til

at gaa med Revolver for at kunne
forsvare sig.

„Farvel, Hobart, og tag dig nu
i Agt for de grusomme Røvere“,
sagde Fru Hobart Allen, en Chika-
goforretningsmands smukke Hustru,
for nogle faa Maaneder siden, da
hendes Mand tog hjemmefra om
Morgen til sit daglige Arbejde.

„Farvel, min Ven“, svarede han,
„og hvad Røvere angaar, saa vær
ikke bekymret. Dersom jeg skulde
møde nogen, da skal jeg nok vide
at klare mig over for ham“. Og
han tog betydningsfuldt til sin Bag-
lomme.

Ikke desto mindre følte Hr. Allen
sig ikke ganske tryk, da han sent
om Aftenen var paa Hjemvejen.

Hans Vej gik gennem en lang
underjordisk Gang, der gik under
Nordvest-Jernbanen, og som var et
vigtigt Tilholdssted for de Røvere,
hvorom hans Kone havde talt.

„Sæt nu, de standsede mig, lige-
som de standsede Robinson for en
Dag eller to siden?“ tænkte han.
„Jeg glemmer aldrig hans Ansigt,
da jeg mødte ham, efter at han var
bleven overfaldet.“

Imidlertid forsøgte Hr. Allen at
fordrive disse mørke Tanker ved at
fløjte en munter Melodi, og for at
indgyde sig større Selvtillid trak
han en lille, men brugbar Revolver
op af sin Baglomme og overførte
den til sin Overfrakkelomme, idet
han holdt Haanden paa Vaahnets
Kolbe.

Pludselig hørte han Fodtrin bag
sig . . .

En Mand tumlede imod ham, styr-
tede saa forbi og satte i Løb . . .

I sin vilde Fantasi saa Hr. Allen
i ham en frygtelig Bandit.

Han følte efter sit Ur . . . Det
var væk!

Saa sleg Vreden op i Hr. Allen.
Idet han trak Revolveren frem,
raabte han: „Tilhæglever Uret, eller
jeg skal knuse din Hjerneskal.“

Manden satte Farten op for at
undfly; men Hr. Allen var ham for
hurtig. Han greb ham og satte
ham op mod Væggen i den under-
jordiske Gang.

Idet han dernæst hævde Revolve-
ren, sagde han: „Jeg giver dig
endnu en Mulighed til at redde dit
Liv.“

Uden et Ord rakte Flygtningen
ham et Ur, og idet han sled sig
løs af den Mands Arme, som havde
grebet ham, for han af Sted.

„Naa, min Ven“, sagde Hr. Allen,
da han naaede hjem, „saa blev jeg
dog virkelig plyndret i Dag . . .“

Der var en Mand, der snappede
mit Ur i den underjordiske Gang . . .
Men“, fortsatte han triumfe-
rende, idet han tog Revolveren frem,
„dette lille Skykke Legetøj fik ham
til at give det tilbage.“

„O, Hobart“, udbrød Fru Allen,
„dit Ur ligger paa Toiletbordet!
Du lod det blive hjemme i Mor-
ges!“

Hr. Allen efterlyser nu den ulyk-
kelige Mand, han plyndrede.

En god Kørehaand.

—o—

En absolut Betingelse for god
Kørsel — siger „Hippologisk Tids-
skrift“ i en Afhandling om Arbejds-
kørsel — er at være i Besiddelse
af en god Kørehaand. De af Fag-
kundskaber fastslaaede Hovedvilkaar
for en god Kørehaand er, at Haan-
den skal være rolig, blød og let.

Ved en rolig Haand forstaas
Haandens Evne til altid at bibeholde
den faste Holdning, som Omstæn-
dighederne kræver.

Blød er den Haand, hvis Indfly-
delse paa Tømmerne udøves med
betænksom Smidighed, ligegyldig
enten det gælder om at forøge el-
ler formindske Farten, altsaa uden
nervøse Ryk og Slip.

Let er Haanden, naar den ikke
blot sikkert mærker selv det mind-
ste Stød i Milen, men tillige opfat-
ter selv den mindste Vaklen, samt
er i Stand til i det første Tilfælde
at bevare sin Stilling samt i det
sidste uforføvet at undersøge den
rystede Ligevægt.

Det, som i Almindelighed gør
Kørsel til en Plage for Hestene,
er, at de allerfleste, som faar fat
paa et Par Tømmer, mangler alt
Kendskab til, hvad der forstaas ved
en god Kørehaand, samt om Heste-
nes Forhold til de forskellige Virk-
ninger af Tøjlerne.

Et lige saa yndet som ofte prak-
tiseret Middel til at faa Hesten til
at gaa frem, er de vedblivende
Smaaryk i Tømmen, et Middel, der
er saar idiotisk som vel muligt. Man
sætter sig i det stakkels Dyr's Sted,
som Dagen igennem, ja maaske et
helt Liv igennem, udsættes for en
saa uværdig og ufortjent Behand-
ling.

— Foruden gennem Haanden
kan Kusken paavirke Hestene med
Stemmen og Pisken. Stemmens
Betydning som Hjælp ved Kørselen
undervurderes i Reglen alt for me-
get eller, maaske rettere, værdsættes
slet ikke. —

Hesten er imidlertid et klogt Dyr
og lærer let at opfatte Stemmens
forskellige Tonefald og er aldeles
ikke uimodtagelig for dennes Indfly-
delse, enten den saa anvendes i be-
roligende, opmuntrende eller irette-
visende Øjemed. Mange Uheld
kunde derfor forebygges, dersom
Folk forstod at omgaas Dyrene paa
en mere fortrolig Maade.

Pisken er ingenlunde en overflø-
dig Genstand, hvilket mange synes
at mene. Den kan tvertimod bidrage
meget til, at der ikke sker Ulykker,
der end udgør i alle Tilfælde en
uundværlig Bestanddel af den fag-
mæssige Udrustning.

Presfoder af Roetop.

Ved Forsøgsleder L. Helweg.

—o—

Det danske Landbrug maa gøre
sig fortrolig med Tanken om, at
til Fodringen i Vinter bliver det

kun Landets egne Frembringelser,
der kan regnes med. Det er en
Nødstilstand, vi staar i, og da intet
maa gaa til Spilde, der kan bruges
til Foder, maa det anses for en util-
givelig Ødselhed at bruge Roetop-
pen til Gødning i Stedet for at lave
den til Presfoder.

Naar Toppen bruges som Presfo-
der, svinder den omtrent til det
halve i Vægt, og efter svenske Fo-
dringsforsøg skal 9,5 kg. Presfoder
være lig 1 Foderenhed. Hvis man
paa Grundlag heraf beregner Roetop-
pens Foderværdi som Presfoder bli-
ver den

for Runkelroer	1050 F. E. pr. ha.
for Kaalroer	580 — —
for Turnips	260 — —
for Gulerødder	790 — —
for Sukkerroer	1320 — —

Har man f. Eks. en Runkelroef-
grøde, der giver 80 hkg. Tørstof
og 200 hkg. Top pr. ha., og man
omsætter det i Foderenheder, bliver
det

80 hkg. Tørstof er lig 8000 F. E.
200 hkg. Top — 1050 F. E.

I Rod og Top tilsammen afgiver
en saadan Runkelroefgrøde altsaa
9050 F. E. pr. ha., og man ser heraf,
at det er ikke mindre end en Nieh-
depart af Afgrødens samlede Foder-
værdi, der gaar tabt, hvis man plø-
jer sin Roetop ned i Stedet for at
køre den hjem.

Hvis

al Top paa Danmarks
samlede Areal

med Foderroer og Sukkerroer blev
lavet til Presfoder, vilde dens Foder-
værdi udgøre henimod 250 Millioner
Foderenheder. Har det danske Land-
brug Raad til i saa foderknappe Ti-
der som de nuværende at bruge
Roetoppen til Dækning af Roedyn-
gerne paa Marken, for derefter at
pløje den ned som Gødning i Ste-
det for at give Køerne og Svinene
disse 250 Mill. Foderenheder?

Til Vejledning for dem, der vil
prøve at lave Presfoder, skal jeg
gøre Rede for nogle Fremgangsmaa-
der, som jeg af Erfaring ved kan
anbefales.

I Vendsyssel bliver brugt

runde Kulør

5 til 6 m. i Diameter og 1 til 2 m.
dybe. Den udgravede Jord lægges
op i Volde ved de to Sider, saaledes
at man kan køre til for at læsse af
ved de to andre Sider. Naar man
har kørt en 10—12 Læs Top sam-
men, og Kulen er fyldt til Randen,
lader man et Par Heste gaa rundt
nede i Kulen for at træde Toppen
sammen. Selvfølgelig maa det være
et Par skikkelige Dyr, ellers faar
man dem ikke til at gaa ned i en
saadan Faldgrube. Kaster Hestene
deres Gødning i Roetoppen, maa
den samles fra. Man bliver ved
med at køre Top til Kulen, og He-
stene træder den sammen, efterhaan-
den som den fyldes i. Det er af
Vigtighed, at Kulens Sider er gan-
ske lodrette, for at Sammensynknin-
gen kan blive tilstrækkelig ens og
for at undgaa, at der kommer Jord

i Roetoppen. Naar Kulen er fyldt i Højde med Jordoverfladen, kører man tværs over Kulen og læsser Toppen af. Man fortsætter hermed, til Kulen i Midten er ca. 1 m. over Jordoverfladen. Der bliver ikke saa lidt Top, som vælter ud til Siderne, og den Top, der ligger uden for Grubens Omkreds, hugger man af med en skarp Spade, for derefter at lægge den oven paa Beholdningen, saaledes at Overfladen bliver flad. Naar Massen er sunket saa meget sammen, at Overfladen omtrent er i Højde med Jordoverfladen, lægger man c. 30 cm. Jord oven paa, for at Luften paa den Maade kan holdes ude.

Hos en Forsøgsvært paa Samsø, hvor Grundvandet stod saa højt, at Kulen kun kunde graves lidt i Jorden, blev anvendt

lange firkantede Kuler.

Bundbredden gøres 1,2—1,5 m., og Længden indrettes efter Besættningens Størrelse. Jorden udgraves i den Dybde, som Grundvandet tillader, og den udgravede Jord lægges op i Volde ved Siderne. De første Læs læsses af ved Enderne, for at man kan køre ned i Kulen ved den ene Ende og op ved den anden. Efterhaanden som Kulen fyldes, presses Toppen sammen ved, at man stadig kører paa langs ad Kulen. Aflæsningen foregaar paa den Maade, at Toppen kastes bagud af Vognen og spredes efterhaanden. Naar Kulen er fyldt op i Højde med Jordvoldene ved Siderne, kan man ikke køre oven paa mere, og man kører da til Siderne og slakker da Toppen i 1 m.s Højde over Jordvoldene. Naar Toppen er begyndt at synke sammen, skærer man Siderne glat af med en Spade, kaster den afslkaarne Top oven paa Kulen og dækker derefter Overfladen med et 20—30 cm. tykt Lag Jord. Naar Toppen nogle Dage senere er faldet sammen, forøger man Jorddækket for oven med 30 cm. Jord og dækker samtidig ogsaa Siderne med Jord.

Hos en Forsøgsvært paa Sjælland har jeg nu i to Aar haft Lejlighed til at se

Sukkerroetop nedsyldt i Sukkerroesnitte

og Resultatet var udmærket. Kulen var simpelt hen lagt op imod en høj Græftevold langs den ene Side paa Sukkerroemarken og var ca. 1½ m. bred. Der var afvekslende paaføit et tykt Lag Sukkerroetop og derefter saa meget Sukkerroefald, som var nødvendigt for at sikre, at der efter Sammentrædningen ikke blev Hulheder i Beholdningen. Kulen blev baade for oven og paa Siden dækket med et ca 30 cm. tykt Lag Jord for at holde Luften ude. Hos et Par andre sukkerroedyrkende Forsøgsværter blev Sukkerroetoppen anbragt lagvis med Sukkerroefald i de almindelig anvendte Afladskugler. De 30 cm. tykke Lag af Blade og Aflad trædes godt sammen, efterhaanden som de fyldes i Kulen.

Der er tre Ting, hvor

Mangel paa Paapassenhed

kan have til Følge, at det hele raadner. Presfoderet raadner, og ikke en Gang Svinene vil æde det, hvis der i Løbet af Efteraaret og Vinteren samler sig staaende Vand i Kulen. Der maa derfor, hvis Vandet ikke paa anden Maade kan skaffes bort, lægges en Dræning langs Bunden af Gruben. Dernæst skal Roetoppen være presset saa stærkt sammen, at man har Sikkerhed for, at Luften overalt er lukket ude. I den første Tid er Jorddækket ofte tilbøjeligt til at slaa Revner paa Grund af ulige Sammensynkning af den gærende Topmasse; men disse Revner maa straks skydes til, da Luften ellers let kan faa Adgang

til Bladmassen og give Anledning til Raadenskab. For det tredje er det af Vigtighed, at Toppen er frisk og ikke visnen, naar den lægges i Kulen, og den bør derfor aldrig ligge paa Marken fra den ene Dag til den anden. Ved Oplagningen lægges Roerne for sig og Toppen for sig fra 6 Rækker ad Gangen, og for at undgaa, at Jord skal blandes i Toppen, køres Toppen hjem først og Roerne bag efter. Er det Kaalroer, og man har Oplagningsmaskine, hugges Toppen af med et Skuffejærn, og først efter at Toppen er kørt hjem, sættes Oplagningsmaskinen i Gang, men uden Topafskæringsapparaterne.

Om Toppen er vaad eller tør, naar den køres sammen, har ikke noget at betyde, og det samme gælder, om Oplagningen af Roerne skulde blive afbrudt en eller to Dage paa Grund af uopsætteligt Arbejde.

Den syltede Roetop

er af en gennemtrængende syrlig, sød Lugt, og for at Mælken ikke skal faa Afsmag, plejer man at fodre dermed umiddelbart efter Malkningen. Køerne skal lidt efter lidt vænnes til den syltede Roetop; men er de først kendt dermed, ædes den med Begærlighed, og 15 kg. daglig pr. Ko kan de i hvert Fald godt taale.

Ved Gæringen synker Roetoppen saa meget sammen, at har Toppen i frisk Tilstand været sammenpresset til et ca. 2 m. tykt Lag, bliver der i Reglen kun et Lag paa ca. ¾—1 m.s Tykkelse til at fodre med. Langs Ydersiderne maa kasseres et ca. 3—6 cm. tykt Lag, fordi det er delvis raadent, men dette kan man give Grisesøerne. Naar Luften faar Adgang til saadant Presfoder, raadner det, og om Foraaret maa det derfor tildækkes straks, hver Gang man har taget af det, og der maa ikke køres mere ind i Stalden, end der kan fodres op paa en Dag. I Kulen maa Snitfladen paa den syltede Roetop straks, naar man har taget, hvad der skal bruges, dækkes med tykke og vaade Gødningssække for at holde Luften ude.

Presfoder og Roetop raadner ikke, naar blot Luften ikke faar Adgang, og man har endog Eksempler paa, at Presfoder har kunnet holde sig frisk fra det ene Aar til det andet. Naar først Gæringen er til Ende, holder det sig ret uforandret, og da Roerne taber meget i Foderværdi i Foraarsiden, maa det tilraades ikke at begynde Fodringen med Presfoder, før Roerne er slupne op.

Soldatens glade Liv - -

Man maa lade det amerikanske Krigsministerium, at det gør alt, for at de udskevnede Soldater uden Opholdet paa de store Eksercits-Pladser kan faa tilstrækkelig Rekreation som en Afveksling i Lejrlevets Ensformighed og Strabadser.

Paa hver Eksercitsplads er der oprejst et Teater, hvor de Stykker, som har gjort mest Lykke paa New Yorks Scener, skal spilles. Verdensberømte Kunstnere som Caruso, Farrar og Poderewski er engagerede til at optræde, og kendte Films-Stjerner Charlie Chaplin og Douglas Fairbanks skal personlig optræde paa disse Teatre i Stedet for paa det hvide Lærred.

Der vil blive givet Undervisning i Boksning og Brydning, og de mest fremragende Kapaciteter paa dette Omraade skal gøre Tjeneste som Lærere, Amerikas K. F. U. M. vil opføre særlige Soldaterhjem, og den amerikanske Biblioteks-Kommision har oprettet Filialer paa alle Eksercits-Pladser. Regeringen har

engageret Lærere, der skal give Undervisning i fransk, italiensk og andre Sprog, ligesom der vil blive oprettet Kursus i forskellige Slags Haandværk.

Krigsministeriet har udsendt hundred Agenter over hele Landet for at faa oplyst, hvad der kan gøres fra Almenhedens Side, for at Opholdet paa Eksercits-Pladserne kan blive saa taaleligt som muligt for Soldaterne.

Som paa saa mange andre Omraader kan Amerikanerne ogsaa her bygge paa og udnytte Erfaringerne fra andre Lande, hvor man gennem flere Generationer har haft almindelig Værnepligt.

Ordenssans.

—o—

Under Opdragelsen i Hjemmet og Undervisningen i Skolen er det af største Betydning, at Barnet, fra det kan skønne, lærer Respekt for Orden.

Men i denne Forbindelse er det ligefrem en Ulykke, at Barnet møder en hel Del Uordentlighed og straks gaar ind i den. Der er jo saa sørgelig mange uordentlige Hjem. Mange savner ganske Blik for de moralske Værdier, god Orden bærer Vidne om. Maaske var det ingen Skade til, om vi i denne Henseende lærte noget af vore store Naboer Tyskerne.

Hvad har det saaledes ikke at betyde, at de unge Mennesker, fra den Stund Hjemmet ikke længere er i Stand til at vaage over dem, er ærekære og ordentlige i alt, hvad der angaar Penge. Gid der var en hel Del mere Skræk for Gæld, end der er. Det er ofte en ren Ulykke, at den Unges Adgang til Kredit er saa let og bekvem. Det er aldeles ikke vor Sag at gaa i Rette med en hel Del fattige Mennesker. De kan vel slet ikke undgaa at komme til at skyldes. Men til den unge Mand og Kvinde, ikke mindst til dem, der kommer ud i 14—15 Aars Alderen, siger vi: Tag dig i Agt for Gæld. Er du kommen i den, se da efter at faa betalt, og tag dig alvorligt i Vare næste Gang. Husk vel paa, at den gældbundne har mistet en ikke ringe Del af sin personlige Selvstændighed. Der var god Mening i, hvad de Gamle sagde: Det er ikke godt, at man skal være bange, hver Gang Hunden gør.

Kapitlet om Ordenssans har mange foldige andre Sider. Men [her er en, der angaar de allerfleste. Der er, sagde en Mand forleden, kun et lille Skridt fra Laan til Løgn. Det var meget ubarmhjertigt sagt. Men hvem vil nægte, at det giver den enkelte noget at tænke paa. Og saa er der jo altid det nærliggende: Kan du ikke styre dit eget, vil det være berettiget at tvivle om, at du er bedre til at styre for andre.

(Vejle Flkbl.)

Oktoberaften.

Af Frode Christensen.

—o—

Herregaardens ti Plovspænd arbejder sig langsomt og taalmodigt henover de lange, gule Stubmarker, frem imod Regnbyger og kolde isnende Vinde. Skyerne driver lavt og tungt henover det triste Landskab, der kun oplyses af nogle skrigende Krager og et Par graa Jægersmænd med halsende Hunde. Det er dog sløjt med Jagten i Aar; den drives kun for Sportsens ikke for det ringe Udbyttes Skyld. —

I en nærliggende Ager er en halv Snes Mennesker i Færd med at tage Kartoffler op. De fleste af dem kryber paa Knæene henad den

vaade, kolde Jord, der sætter sig som tykke Kager paa Mændenes Benklæder og Kvindernes Skørter. Deres Fingre er blaafrøse og stive af det kolde Arbejde, og deres krogede Rygge er kolde og vaade af hyppige Regnbyger, men det gaar jo ikke an at rende fra Arbejdet, thi saa mister de jo den svimlende høje Dagløn: En Krone og halvtreds Øre, som de saa haardt tiltrænger. De misunder Plovkuskene, der „gaar og har det saa godt“, og som ovenikøbet holder Fyrtaften en hel Time før de. De længes efter Aftenklokkens melodiske Ringen, der klinger for deres Øren, som den sødeste Musik.

Ude i den vestlige Horisont svinde nu det sidste blege Solskær; en isnende, gennemtrængende Aftenvind susser henover de øde Marker, medens Mørket breder sig over Høj og Dal.

Nu bryder Kartoffelfolkene omsider op; de retter de stive, vaade Rygge og banker omhyggeligt Jorden af Klæder og Træsko, hvorpaa de trasker hjemmefter i en samlet Trop, hvis Omrids tegner sig som Silhuetter mod den bleggraa Himmelrand.

Deres tunge, trætte Træskotrin lyder dumpt henover Herregaardens toppede Stenbro, hvorefter de forsvinder gennem Døren til Folkestuen; et stort og uhyggeligt Rum med Lergulv, smalle Vinduer, gennem hvis utætte Rammer Vinden synger sin enslonige Melodi, samt nogle gamle Udskudsmøbler langs de kalkede Vægge.

Da de har spist deres tarvelige Nadver, og sagt Godnat, søger de hver til sit. Krumbøjede og duknakkede stomler de mod „Sovekamrene“, for at hvile ud efter Dagens Møje og Besvær. Deres fattige Tanker er afstumpede og sløve som Flinteknive, — uimodtagelige for Fantasiens skønne Billeder og for aandelig Syssel. De gaar straks til Ro og sover ind med den træge og dyriske Ro, som en god Samvittighed plejer at skænke.

Næste Morgen kan de begynde forfra med det glædesløse Arbejde, som disse arme Proletarer faar tildelt af de ædle og vise Sogneraad, for ikke at komme paa Kommunen, der har Byrde nok i Forvejen.

Garibaldi.

—o—

Under „Smaa Historier om Kærlighed“ skriver „Dg. Nyh.“ følgende: Den italienske Helt Garibaldi forlovede sig ved første Øjekast i sin vordende Hustru — og det var oven i Købet gennem Kikkert. Han fortæller selv i sine Erindringer derom:

„Jeg længtes efter, at et menneskeligt Væsen skulde holde af mig. Tilværelsen begyndte at blive mig uudholdelig uden en saadan Kærlighed. Jeg var gammel nok til at vide, hvor svært det er at finde en sand og uegennyttig Ven. Men en Kvinde! Jeg har altid betragtet Kvinderne som de mest fuldendte Skabninger; de er endnu i Stand til at føle en ren, ægte Kærlighed. Hensunket i mine triste Tanker, gik jeg op og ned paa Dækket af „Itaparica“ og besluttede mig omsider til hurtigst muligt at søge en passende Livsledsagerske. Mit Blik faldt tilfældigt paa Husene i Barsa (vi befandt os i Lagunen Santa Catharina i Brasilien). Ved Hjælp af Kikkerten, som jeg paa Dækket altid havde i Haanden, bemærkede jeg en ung Pige. Jeg lod mig ro i Land og gav mig til at lede efter det Hus, i hvilket jeg havde set den skønne Ubekendte. Forgæves! Jeg vilde allerede til mismodigt at vende tilbage, da jeg mødte en Herre, der var mig bekendt. Han indbød mig til at drikke en Kop Kaffe hos sig. Straks jeg traadte ind i Stuen, faldt mit Blik paa Anita, som jeg havde ledt efter — mine Berns Moder, mit Livs tro Kammerat i gode og onde Dage. Vi saa en Stund maalløse paa hinanden

som to Mennesker, der allerede har mødt hinanden før, et eller andet Sted i Verden og nu i den andens Træk søger noget, der kan kalde Mindet til Live. Jeg mandede mig endelig op, hilste og sagde paa Italiensk, da jeg kun talte det portugisiske Sprog daarligt: „De maa blive min!“ Og min Frækhed syntes at øve en magnetisk Magt over den unge Pige; thi vi knyttede virkelig et Baand, kun Døden formaaede at løse.“

Anita var en rigtig Soldaterkone. Hun fulgte Garibaldi i alle Slag og svang selv Sværdet for at opildne de modløse; sank en Soldat død ned for hendes Fødder, greb hun hans Besse og fyrede Skud af til Højre og Venstre. Under en Kamp blev hun omringet af en ti, tolv fjendtlige Soldater; hun gav imidlertid sin Hest Sporen og jog bort midt imellem dem. I deres Forhavselse troede Folkene at have med et overjordisk Væsen at gøre; men efter at de var kommet sig af den første Skræk, gav de lid, dræbte hendes Hest og tog Anita selv til Fange. Hun bad nu om Tilladelse til blandt de Døde at søge efter sin Mand, og da hun ikke fandt ham, fattede hun den dristige Beslutning at flygte. Om Natten stjal hun en Hest i Stalden, og fire Dage tilbragte hun inde i Skovtykningen uden at have faaet Føde. Den næste Nat, hvor der rasede en heftig Storm, blev hun forfulgt af Fjenderne, drev sin Hest ud i den flere Hundrede Meter brede Strøm, og greb fat i Dyrets Hals — „Hesten kom over og hun med. Først efter en Uges fortsatte Genvordigheder mødtes hun med sin bekymrede Ægtele, der allerede troede hende fortabt. Gensynets Glæde var selvfølgelig stor.

— Lige saa tapper som til Lands var Anita til Søs. Da hendes Mand, der nærede dyb Bekymring for hendes Liv, under en Søkam besvor hende at trække sig tilbage til Kahytten, svarede hun leende:

„Jeg gaar, men kun for at drive de Kujoner, som er flygtede derned, op af deres Skjul. Naar det er gjort vender jeg tilbage for at deltage i Kampen.“

Garibaldi fortæller yderligere: — Da mit første Barn kom til Verden herskede der i vor Arnie en saadan Armod, at det eneste jeg kunde opdrive til Kone og Barn, var et Lommelærklæde. — — Tolv Dage efter maatte Anita flygte for Fjenden med Barnet foran sig paa Sadlen.

Rø Kirkenyt.

I September Maaned født 1 Dreng og 1 Pige.

Den 30 Sept. blev der konfirmeret 6 Dreng og 2 Piger.

Ingen blev viede, og der forefaldt ingen Dødsfald.

Gudstjenester og Møder.

Søndag 14. Oktober.

St. Ols Kirke Kl. 9½. Skrm. Kl. 9. Allinge Kirke Kl. 2. Skrm. 1½. Rø Kirke Form. Kl. 10. Christiansen Kl. 6 Aften Konfirmandfest i Bethel i Olsker, hvor L. Phil og Sognepræsten taler.

Mandag Aften Kl. 8. Møde for K. F. U. K. paa Menighedshjemmet. (Hedningemissionsaften).

Tirsdag Aften Kl. 7½. Møde for K. F. U. M. paa Menighedshjemmet. Onsdag d. 17. Oktober Kl. 3 Udsalg i Sandvig-Missionshus (se Annonser).

Evang. luth. Missionsforening.

Allinge Søndag Kl. 3½. M. Kofoed. Rutsker — — 9½. P. Rønne. Rø — — 10. M. Kofoed.

Ny Sending af

Darup Staldbøre

20 Kr. Stk.

Stærke Trillebøre sælges i

Nordlandets Handelshus.

Carbid-Bordlamper

haves paa Lager til billige Priser.

Telefon 34.

M C Funch, Allinge.

Olsker.

— Efter modtagen Meddelelse fra Brændselsolienævnet vil der for November i Stedet for Petroleumsmærker blive uddelt Tranmærker a 1 kg til Belysning i Stalde hos alle Landbrugere, der har over 1 Td. Hartkorn.

Da Tran ikke kan benyttes i Almindelige Lygter, tilbyder Nævnet Tranlamper, der koster 1 a 2 Kr. —

Da det ellers vil blive vanskeligt at faa Lamper til den Tid, modtager undertegnede Bestilling paa Lamper til og med den 16. ds.

St. Ols Sogneraad,
den 11. Oktober 1917.

K. A. Mogensen.

En Dreng,

14—18 Aar, kan faa Plads paa Svartingegaard i Rutsker.

Sirup.

Prima lys og klar Sirup er atter paa Lager. Anbefales til en forholdsvis billig Pris.

I. B. Larsen

En Dreng,

15—16 Aar, der vil hjælpe til med at malke og passe Køer, kan faa Plads til 1ste November paa Lundegaard i Olsker.

En god brugt

Symaskine

er til Salgs hos
Svend Madsen, Olsker.

Olsker.

Statsskat

for 1ste Halvaar 1917—18 modtages hver Fredag Efterm. paa Broddegd. og ved Mejerierne „Humledal“s og „Kajbjerggaard“s Udbetalinger i November.

Sogneraadet.

En Mælkevogn

saa god som ny, et nyt Hektolitermaal og en god Malkeged er til Salg paa

Bækkelyst i Rutsker.

Al Jagt

paa mine Jorder er forbudt.

J. Riis, Tein.

Rigtig god Kvalitet

Bageri-Flormel og Rugsigtemel

Nye bornh. Byggryn
ventes til Salg i de første Dage.

Nordlandets Handelshus.

Hallelyst

Ægte hollandske Blomsterlæg er hjemkomne.

M. Kr. Kofod.

Al Jagt

er strengt forbudt paa min Grund,
J. Lund.

„Klippely“ Klemensker.

Overretssagf. Bojesen-Koefoed

Sct. Mortensgade 17, Rønne, Telf. 22
(tidl. Fuldm. ved Byfogedkontoret i Hasle).

Kontordag i Allinge Mandag
do. i Klemens (Kroen) Tirsdag Eft.

En flink Pige

søges til 1ste November. God Løn.
Installatør Larsen,
Grønnegade 8, Rønne.

Carbid-Lamper

til at anbringe i Hængelamper —
meget solide — kan leveres til
alle Lampestørrelser, naar Maat op-
gives. — Eget Fabrikat.

M. C. Funch, Allinge.
Telefon 34.

En god Ko

som kælder 4de Kalv i November,
er til Salgs hos.

Wilhelm Jensen,
Sandvig Telefon 29.

Jagten aflyses

følgende Steder i Rutsker, L. Munch
Borre, Otto Christiansen, Ejner Niel-
sen, J. Andersen, S. Lind.

Nedplukkede

Æbler og Pærer

haves til Salgs. 12 Øre Pd.

Jørgen Christiansen
Olsker.

Danske

Boillontærninger

D K

Æsker md. 100 Stk. 4,80 Øre.

do. do. 10 do. 50 do.

anbefales

J. B. Larsen.

2 Kr. 40 Øre pr. kg.

betales for uldne, strikkede, renvaske-
skede Klude, naar disse byttes med
Manufakturvarer.

Messens Ene-Udsalg,

Chr. Olsen.

By- og Herredsfuldmegetig
Johannes Kofoed, Hasle.

træffes paa Raadhuset i Allinge
hver Mandag efter Kl. 10. Form. og
i Klemensker Kro hver Fredag
fra 2—5 Eftm.

Klorkalk, Skurepulver,
Blegfoda, Indpulver,
Grøn Sæbe Nr. 1,
Pulv. Soda.

Rigtigt Lager,
billige Priser.

Nordlandets
Handelshus.

Udsalg i Sandvig.

Onsdag den 17. Oktober Kl. 3 holdes det aarlige Udsalg til
Fordel for Missionshusets Drift i Sandvig Missionshus.
Sognepræsten taler Kl. 7 $\frac{1}{2}$.
Kom og støt vort Arbejde med Gaver og Indkøb.

Til Efteraars- og Vintersaisonen

anbefaler vi

Coulorte og blaa Klædninger

i mange Kvaliteter. Priser fra 25-55 Kr.

Stortrøjer

fra 18-34 Kr.

Gummifrakker

fra 12-40 Kr.

Overfrakker og Ulsters extra billigt.

Benklæder.

Et stort Parti sælges endnu til gammel Pris, 7-8 Kr.
Dagsprisen 11—18 Kr.

Vi har stort Lager af al Slags Arbejdstøj.

Skjorter, Sokker, Gensere og Underbeklædning.

Hatte, Huer og Kasketter.

Skindhuer i forskellige Faconer.

Manchetlinned, Kravetøj, Slips.

Vi har det største Lager og de mindste Priser.

Nordlandets Handelshus.

Et Parti Klipfisk

bortsælges til en billig Pris.

Allinge Kolonial & Produktforretning

CLOËTTA[®]
ALBA

Spise - Chocolader

Bornholms Spare- & Laanekasses

Afdeling i Allinge

Kontortid: 10—12 og 2—4.

Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente
af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Fjer og Dun

i prima lette damprensede Varer
samt prima Bolster og Nankin

anbefaler

Magasin du Nords Udsalg i Allinge.

Børnefodtøj.

Stort Udvalg.

Rimelige Priser

C. Larsens Skotojsforretning, Allinge.

Glaserede Lerrør

3"—4"—6"

Stærke Cementrør 4"—6"

do. Drænrør 1 $\frac{1}{4}$ "—1 $\frac{1}{2}$ "—2".

Glaserede Ko- og Svinekrybber
haves paa Lager i

Nordlandets Handelshus.

Rigtig gode Udsudsbrædder

Prima Læder-Tagpap.

Prima Icopal-Tagpap.

Prisen er meget rimelig i

Nordlandets Handelshus.

Dame=Overtøj.

Største Lager

Fikseste Faconer

Billigste Priser

Magasin du Nords Udsalg i Allinge.

Gödnings-Kalk

hjemkommer til Efteraaret og vi modtager gerne Be-
stillinger herpaa. Prisen bliver billigst fra Skib.

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

VINTERSAISON

1917-18

Konfektion

for

Damer, Piger og Dreng

Stort Udvalg i moderne Faconer.

(Moden iaar er stærkt afvigende fra tidligere, Saconer.)

Damekonfektionen er fremme i
Plyds, Kørvel, Klæde og flerfarvede melerede
Stoffer.

Se, prøv og bedøm
vort Udvalg og Pristilbud.

Chr. Olsen, Messen, Allinge.

Telefon Nr. 100.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri

Vi har endnu et Restparti af de
gode westphalske Smede-Nøddekul,
 Stenkuls-Briketter, Brukuls-Briketter, Koks
 Bestillinger modtages.
Nordlandets Handelshus.

Balåtaremmes, Remsammlere,
 Maskinolie, Cylinderolie, Motorolie og Oliekander
 anbefales fra
Allinge Kolonial- & Produktforretning

Nørresundby Gødningsskalk
 er finmalet, let og letopløselig. Ladning ventes i de første Dage pr. Sej-
 ler „Ada“. Saalænge der losses sælger vi 1000 Kilo for 19 Kr. 50 Øre,
 men Prisen bliver senere væsentlig højere. Gør Bestilling i
Nordlandets Handelshus.

Kogekassen „Papisol“
 faas hos
Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Habitter
 i Matros- og Jægerfacon
 i forskellige Kvaliteter
 Drengestortrøjer
 i alle Størrelser.
 Gensere, bel- og halvuldr
 Matros- og Sportshuer
Nordlandets Handelshus

Avertør i Nordhornholms Ugeblad!

Billigste Annoncepris. — Største Udbredelse paa Nordlandet.

Damelinned.

Benklæder, Chemisser, Underliv,
 Natkjoler, Nattrøjer, Frisertrøjer
 er hjemkommet i mange smukke Dessins.
Kulørte og hvide Køkken- og Pynteforklæder
 i mange ny Faconer.
Nordlandets Handelshus.

SÆD.

Alle Sorter gode sunde Varer modtages til Statens Lager.
 Afregning 15de og 1ste i hver Maaned.
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

For Tiden betaler jeg

for uldne, strikkede Klude Kr. 2,40 pr. kg
 - renavsket hvid Uld „ 6,00 —

Sælg medens Prisen er høj til

J. P. Sommer,
 Magasin du Nords Udsalg, Allinge

SANDVIG
 Uldne strikkede Klude
 modtages hver Tirsdag Kl. 9-12 til højeste Dagspris.
Esber Hansen.
 (Magasin du Nords Udsalg, Allinge).

Kvinden i Mandens Sted.

—o—

Intet Arbejde er for svært for hende.

Høsten er vel nok den Tid paa Aaret, da Manglen paa mandlig Arbejdeskraft gør sig mest gældende blandt Landbefolkningen i de krigsførende Lande. Men ogsaa paa Indhøstningens Omraade har Kvinderne vist sig at være paa Højde med Situationen. Dér, hvor baade Mænd og Sønner er ude i Felten, maa Hustru og Mødre gribe ind med fordoblet Kraft. Det har de tyske Bønderkvinder gjort, og det er gaaet fortræffeligt. Til Trods for at den bedste Arbejdskraft er taget bort, holdes det tyske Jordbrug oppe næsten som i Fredstid, skr. Berliner Lokalanzeiger. Mange rørende Billeder kan hentes fra Landbruget, hvor Kvinderne har arbejdet med Iver og Interesse i den forløbne Sommer. Man kan se de unge Mødre gaa bag Ploven med Spædbørn i et Sjal over Ryggen, og man har kunnet se unge Kvinder svinge Leerne, medens Smaarollingerne halssede bagefter for at binde op.

I det hele taget er Skellet mellem Mands- og Kvindearbejde bleven udjævnet paa en mærkkelig Maade under Krigen. Intet Arbejde synes at være for tungt for Kvinden. Og under hendes Ledelse vokser Purke, som knap er kommen ud af Pogeskolen op til smaa Mænd, der kan sættes til et hvilket som helst Arbejde. Og Smaapiger passer imens Husholdningen som smaa kyndige Husmødre.

Mange unge Fruer i Byerne har i Sommerens Løb opholdt sig hos deres Forældre paa Landet for at hjælpe til, og et meget stort Antal Tjenestepiger har forladt deres Pladser i Byerne for at rejse paa Landet og deltage i Høstarbejdet. I Byhjemmene har man derved gjort den Erfaring, at man meget vel kan klare sig en Maanedstid uden Pige.

Den gule Allé.

—o—

Det regner i den gule Allé.
 Den stride Regn slaar tungt imod Grene,
 og Bladene flyger som Sne.
 — Det regner i min gule Allé.

Kastanjerne falder med Smæld
 og aabner de skørnede Skaller.
 — Aa, Regnens evige Væld
 og Plump af Kastanjer, der falder.

Foraarets svimleste Fryd
 er visnet — visnet og øde —
 — Regnens stridige Lyd
 mig fylder med Gru og med Fryd.

For alle Eroer er døde
 her i min gule Allé.
 — I Høstens farvede Øde
 vandrer jeg Regnen i Møde.

Chr. Stub Jørgensen.

Invaliden.

I et Brev til „Natt.“ fortæller Journalist Andreas Winding fra Paris: Jeg passerer i Vrimlen en solbrændt ung Pige, der gaar med sin Far og Mor. De møder en Mand med et frygteligt skamferet Ansigt, udslettet af en Granat. Uvilkaarligt undslipper der den unge Pige et Udbrud: „Aa, det er sørgeligt!“

Invaliden, som har hørt det, bjer skamfuldt sit Hoved. Den unge Pige vender om, løber efter ham, standser ham: „Kys mig, De er en Helt!“

Forældrene har intet set.
 „Hvad var det?“ spørger Moderen.

„Aa, ingen Ting . . .“, siger den unge Pige, og hendes Øjne er fulde af Taarer.

Stor besparende Nyhed!

Laagkædler kan anvendes paa alle Gryder, saa man altid har varmt Vand. Ses i Vinduet. — Pris 4 Kr. 25 Øre.
 Telefon 34.

M. C. Funch, Allinge.

Rigtig gode kantskaarne $\frac{3}{4}$ “ og 1“

Udskudsbrædder

i Længder fra 6—15 Fod, er nu paa Lager.

Priserne er allerlavest i

Nordlandets Handelshus.

Til Efteraaret

anbefales mit store Lager af **Skaftestøvler, Militærstøvler**, brune og sorte **Smurtlæders Støvler** med dobbelt Saal til Herrer, Damer og Børn. **Filtsko, Tøfler, Hjemmesko.**

Box, Chevreaux og Lak-Fodtøj i moderne Faconer.

Da Varerne er indkøbt før de sidste Prisstigninger, sælges disse betydelig under Dagspris.

C. Larsens Skotøjsforretning

Telefon 104 ALLINGE Telefon 104
 Leverandør til Vareløtteri.

Brødkorn og Foderkorn

til Statens Lager modtages og afregnes kontant.

Vi beder om tørre velensede Varer.

Nordlandets Handelshus.

Skindkraver og Muffer.

er hjemkommet
 i stort og smukt Udvalg

Magasin du Nords Udsalg
 ALLINGE

Altid

Prima Kolonialvarer

til billigste Dagspriser.

Altid friskbrændt Kaffe.

Altid extra prima Margarine
 til billigste Dagspris.

Altid stort Udvalg i
Glas og Porcelæn
 til smaa Priser.

Altid velassorteret Isenkramlager hos
Allinge Kolonial- & Produktforretning

Prisen forhøjet!

Strikkede Uldklude betales nu med 2 Kr. 40 Øre pr. Kg. i

Nordlandets Handelshus.

Brødrene Anker
Jernstøberi & Maskinfabrik
 Telefon 2. Hasle Telefon 2.

Selvvandingsanlæg, Vand- & Aljepumper m. m.

Slipfist, Ris, Rismel, Kartoffelmel, Sagomel,
 Majsmel, Havregryn,
 Svedster og Rosiner.

Alt i prima Kvalitet anbefales fra

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri

